

Utbildningsnämnden

Årsredovisning 2018

Innehåll

1 Verksamhetsanalys	3
1.1 Ordförande och resultat	3
1.2 Nämndens uppdrag	3
2 Årets verksamhet - Sammanfattning	4
2.1 Analys och förslag för framtiden.....	5
3 Strategiska målsättningar	6
3.1 Social hållbarhet och jämlika livsvillkor	6
3.2 Ekologisk hållbarhet	19
3.3 Ekonomisk hållbarhet	19
3.4 Processer - Göra rätt saker, göra dem rätt, i rätt tid och på rätt nivå	20
3.5 Hållbart arbetsliv	20
4 Basverksamhet	25
4.1 Verksamhetsmått	25
5 Ekonomisk analys	28
5.1 Analys och förslag för framtiden.....	28
6 Personalanalys	32
6.1 Kommunens anställda	32
6.2 Sjukfrånvaro	32
6.3 Analys och förslag för framtiden.....	33
7 Underskrift.....	34

1 Verksamhetsanalys

1.1 Ordförande och resultat

Ordförande:	Erik Liljeberg
Årets resultat:	2 772 tkr
Nettokostnad:	823 120 tkr

1.2 Nämndens uppdrag

Utbildningsnämnden ansvarar för förskola, skolbarnsomsorg, grundskola, gymnasieskola och vuxenutbildningen.

Skolan utgör en av de viktigaste grundpelarna för att bygga ett demokratiskt samhälle. Skolan ska ge eleverna kunskaper och färdigheter och i samarbete med hemmen ska skolan främja elevernas harmoniska utveckling till ansvarskännande samhällsmedlemmar.

Nämnden ansvarar för offentlig skolutbildning inom

- förskola
- pedagogisk omsorg
- fritidshem
- förskoleklass
- grundskola
- grundsärskola
- gymnasieskola
- gymnasiesärskola
- kommunal vuxenutbildning med uppdragsutbildning och påbyggnadsutbildning
- särskild utbildning för vuxna
- utbildning i svenska för invandrare (SFI)

2 Årets verksamhet - Sammanfattning

Brukare/Social hållbarhet

Skolresultaten för läsåret 17/18 visar att betygen för årskurs 9 har förbättrats avsevärt. En ökad andel behöriga till vidare studier är en viktig del i arbetet för social hållbarhet.

Viktiga insatser görs genom TSI (Tidiga samordnade insatser) där NÄTA (Närvaroteam Ale) och PALS tillkommit och förväntas ge goda effekter på skolframgång för kommunens alla elever.

En mer likvärdig utbildning med höjda resultat ska skapas inom utbildningsnämndens områden vilket kräver en omfattande plan. Det arbetet har påbörjats under perioden. Sett till likvärdigheten i stort över skola och förskola återfinns stora skillnader både mellan och inom enheter vilket blir synligt både i kvalitativa aspekter samt enkät- och kunskapsresultat. En utvecklad kvalitet i undervisningen, kompetensförsörjning samt god effekt av den riktade resursfördelningen är viktiga mål att arbeta mot. Avgörande för skolframgång är i hela riket socioekonomiska bakgrundsfaktorer. Det är mycket viktigt att skapa möjligheter till och incitament för blandade barn- och elevgrupper.

Brukare/Ekologisk hållbarhet

Att väcka och utveckla barns och elevers medvetenhet och engagemang i hållbarhetsfrågor både globalt och lokalt är ett av de sätt som sektorn bidrar till att nå kommunens mål om ekologisk och social hållbarhet.

Planeringsarbetet med få bort kemikalier, ohälsosamma inventarier och leksaker har pågått under ett par år. Utgångspunkten är kemikalieinspektionens checklista över ämnen som inte bör finnas i barnens dagliga miljö. Arbetet är kostnadsdrivande och har därför varit svårt att få igång men nu har arbetet startat på alla förskolor.

Ekonomisk hållbarhet

Den sammantagna bilden visar på ett resultat för året på 2,7 mkr men utbildningsområdet har fortsatt stora utmaningar avseende ekonomisk hållbarhet. Personalkostnadsnivån för förskola och grundskola är fortfarande för hög i förhållande till budget. En omställning till andra mer moderna och effektiva arbetsorganisationer är ännu inte genomförd och flera strategiska åtgärder återstår, bland annat omlokalisering till större enheter samt välstrukturerad ledning och styrning.

För att balansera de underskott som inte gått att komma till rätta med under året bidrar andra verksamhetsområden med överskott. Överskott har också genererats av kostnader som inte fallit ut, statsbidrag samt mindre kostnader för köpta gymnasieplatser.

Lednings- och styrningsarbetet avseende ekonomi har utvecklats avsevärt under perioden. Det fortsatta arbetet kommer att ha fokus på att skapa incitament och förutsättningar för långsiktig planering och större ansvarstagande på alla nivåer. En utredning genomförd av KPMG belyser just detta och visar på att arbetet har rätt inriktning. Det faktum att kostnaden per elev och barn är hög samtidigt som personaltätheten inte ligger på motsvarande nivå utreds vidare under hösten och beräknas vara klart under första delen av 2019. En förmodan är att den kommer peka på de höga kostnaderna för internservice som en del att komma till rätta med.

Barn- och elevtalsökningen är inte lika hög som tidigare år men året innebar en del tröskelkostnader i form av nya lokaler samt start av nya klasser och avdelningar. Det är också en del i att ökningen kostat mer än finansieringen har medgivit och personaltätheten fortsätter sjunka.

Processer

Lednings- och styrningsarbetet i sektorn har under perioden varit prioriterat och flera steg tagits i rätt riktning. Det har avsett ekonomistyrningen, rapportering och styrning utifrån verksamhetsplan och systematiskt kvalitetsarbete. De inledande stegen mot tillitsbaserad styrning har tagits under slutet av 2018.

Kompetensförsörjning är en fortsatt utmanande process som under perioden fått en tydligare riktning med prioritet förskola samt fler åtgärder, även om de är av mindre karaktär.

Lokalförsörjningen är fortsatt av central vikt för sektorn och resurskrävande på alla nivåer. För perioden har arbete pågått med Ale Kulturrum samt de två nya förskolorna i Älvängen och Nol. Det är en fortsatt utmaning att få ledningsarbetet att fungera ända ut i organisationen och mellan sektorer.

Sektorledningens inre arbete är fortsatt prioriterat och riktas mot ett tydligare ägarskap för de mest centrala processerna vilket förväntas ge effekt under nästa år i form av mer genomarbetade prioriteringar och tydligare framdrift.

Hållbart arbetsliv

Sjukfrånvaron har sjunkit något från föregående år vilket verkar bero på bättre kontinuitet och stabilitet på enheterna.

Personalstatistiken visar på att arbetet med omställning från visstid till tillsvidareanställningar givit resultat.

Kompetensförsörjningsstrategin har bestått i att göra mindre insatser inom flera lätt identifierbara områden i syfte att inte tappa mark fram tills att området omfattas av en helhetsplan.

Insatser för perioden är stöd till de som på eget initiativ går behörighetsgivande utbildning. Kontinuerlig utbildning och nätverkande för all personal på fritidshem och förskoleklass. Ale har anslutit sig till Branschråd förskola inom GR som tagit fram en plan som under perioden börjat implementeras. Ett antal visstidsanställda inom förskolan har fått och tackat ja till erbjudande om tillsvidareanställning och ytterligare 10 förstelärartjänster har tillsatts. Tre lärartjänster inom svårrekryterade områden har inrättats specifikt för studerande inom konceptet TFS. VFU-arbetet har också stärkts, särskilt inom förskolans övningsförskoleprojekt.

Löneläget har stärkts i och med den riktade satsningen mot lärare, fritidspedagoger och rektorer.

Heltid som norm från 1 april har inneburit att fler tjänster inrättats som heltid istället för deltid. Sektorn har startat arbetet med heltidsresan och de första stegen tas under hösten. I dagsläget har sektorn 95 anställda på deltid men det kräver ett omfattande omställningsarbete för hela organisationen.

2.1 Analys och förslag för framtiden

I syfte att möta utbildningsnämndens stora kommande utmaningar bör fokus riktas mot Lika möjligheter till framgångsrikt lärande och Hållbar kompetensförsörjning.

Lika möjligheter till framgångsrikt lärande innebär att det inte längre får vara avgörande vilken skola eller förskola, klass eller avdelning barn och elever går på eller vilka socioekonomiska förutsättningar de har. I nuläget är det ett arbete som inte lyckats, vare sig nationellt eller i Ale. Det blir viktigt att varje enhet tar ansvar för sin kvalitetsutveckling mot lika möjligheter men även varje nivå i styrkedjan i syfte att fördela olika former av resurser och utveckla kvaliteten på helheten. Samhällsplanering och upptagningsområden är en viktig del för det övergripande långsiktiga arbetet mot lika möjligheter.

Utbildningsområdet står inför stora utmaningar avseende förskolläraryrket och lärarbrist. För att möta denna krävs en rad insatser. Flera av dem innebär stora kostnader, bland annat för att vidareutbilda befintlig personal, andra lösningar så som nya arbetsorganisationer och arbetssätt är utmanande på andra sätt. Dessa förslag på insatser kommer att presenteras under året.

Med grund i den ekonomiska genomlysningen som står klar i början av året kommer arbetet mot att få ut mer pengar i kärnverksamheten och därmed öka personaltätheten att intensifieras. Det är flera delar av kommunens verksamhet som behöver ses över i samband med detta, med särskilt fokus på internservice. Arbetet mot en ökad personaltäthet är ett viktigt steg mot både ökad hållbarhet för medarbetarna och ökad kvalitet.

3 Strategiska målsättningar

3.1 Social hållbarhet och jämlika livsvillkor

3.1.1 Lust att lära

Agenda 2030

- 4 God utbildning för alla
- 10 Minskad ojämlikhet

Mått	Utfall	Målvärde	Måluppfyllelse
Andel behöriga till gymnasieskolans yrkesförberedande program ska öka. Målet för 2022 är 90 %. För 2018 är målvärdet 82 %.	83,8 %	82 %	102,2 %
Andel elever som nått målen i alla ämnen ska öka. Målet för 2022 är 82 %. För 2018 är målvärdet 75 %.	76,2 %	75 %	101,6 %
Meritvärde årskurs 9 (samtliga ämnen)	223	215	103,72 %
Elevers önskan att lära sig mer, åk 5	74 %	85 %	87,06 %
Elevers önskan att lära sig mer, åk 6	64 %		
Elevers önskan att lära sig mer, åk 7	62 %		
Andelen elever i årskurs 8 som känner önskan att lära sig mer ska öka. Målet för 2022 är 53 %. För 2018 är målvärdet 50 %.	48 %	50 %	96 %
Elevers önskan att lära sig mer, åk 9	39 %		
Andel elever i årskurs 5 som svarar positivt på frågan: Jag vet vad jag behöver kunna för att nå kunskapskraven i skolan		90 %	
Andel elever i årskurs 8 som svarar positivt på frågan: Jag vet vad jag behöver kunna för att nå kunskapskraven i skolan	65 %	70 %	
Andel elever i årskurs 9 som svarar positivt på frågan: Jag vet vad jag behöver kunna för att nå kunskapskraven i skolan	62 %	70 %	

Frågan Jag vet vad jag behöver kunna för att nå kunskapskraven i skolan har inte följts upp för årskurs 5 2018 på grund av den inte fanns med i enkät.

Regiongemensam enkät till vårdnadshavare i förskolan

Vårdnadshavarna inom GR har bedömt sin förskola/pedagogisk omsorg på 14 områden hämtade från förskolans läroplan. Bedömningen görs på en sjugradig skala - där 1 betyder Otillräcklig och 7 betyder Utmärkt. Varje område i enkäten har beskrivningar av vad som ska vara uppfyllt för att till exempel betyget Utmärkt ska ges.

Resultaten av frågor som analytiskt hör ihop redovisas sammanslagna i nedanstående frågeområden med medelvärde för varje frågeområde. Ales förskolor ligger lägre än GR inom alla områden, men har förbättrats jämfört med 2017. Siffror inom parentes avser jämförelse med GR.

Trygghet och gemenskap 5,6 (5,8)

Information och inflytande 5,2 (5,3)

Förutsättningar 5,5 (5,7)

Pedagogik 5,3 (5,5)

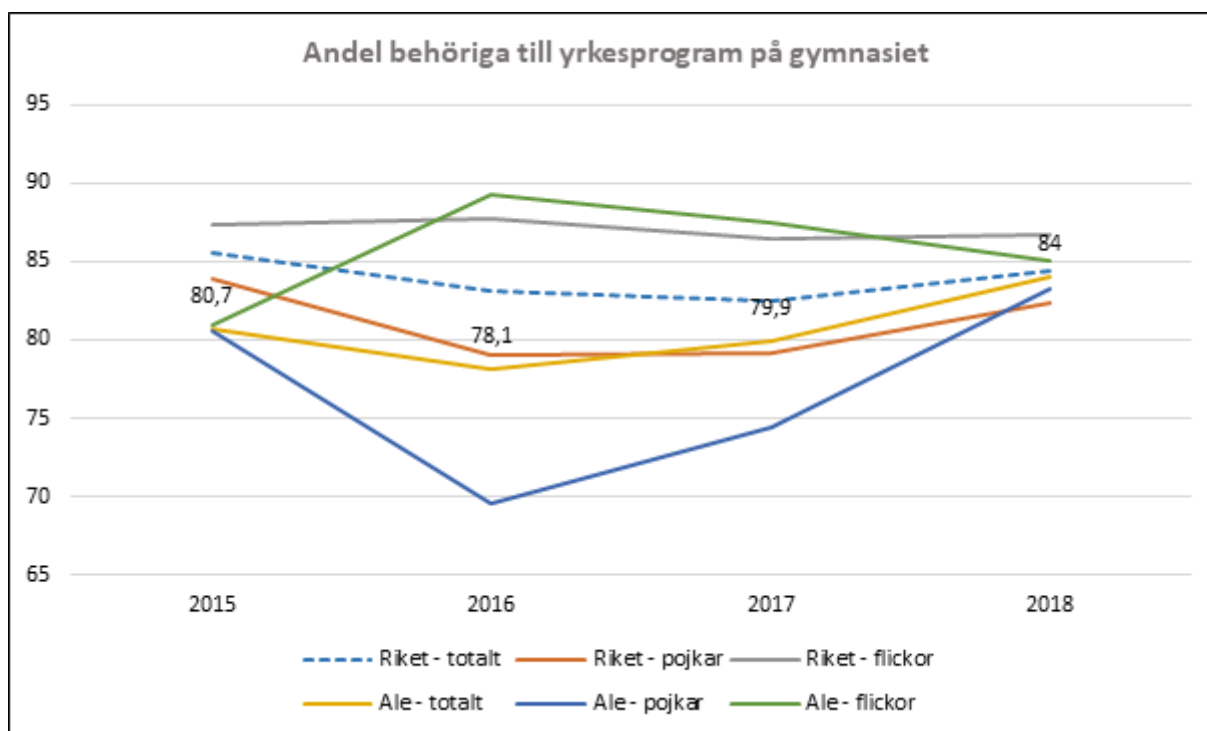
Kontinuitet 5,5 (5,8)

Som en del i förskolornas systematiska kvalitetsarbete analyserar förskolorna enkätresultaten tillsammans med en motsvarande självskattning som personalen gjorde samtidigt med enkäten. Analysen kommer att finnas med i årets pedagogiska bokslut för förskolan.

Betygsresultat årskurs 9 vårterminen 2018

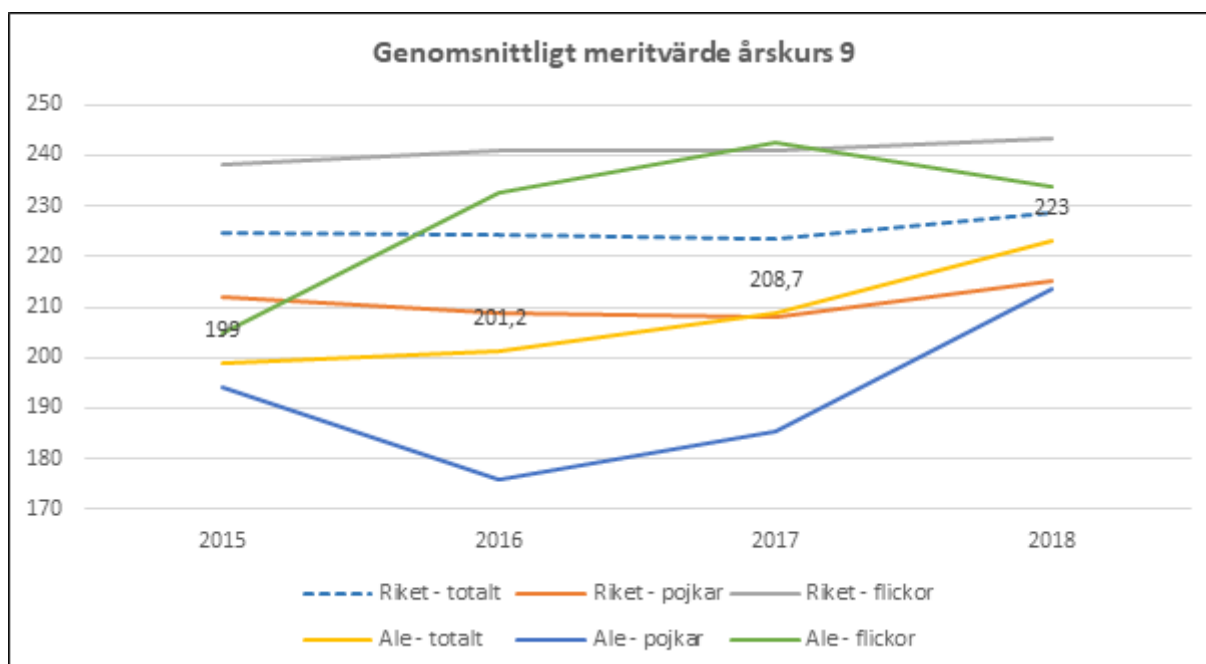
Våren 2018 var 84 procent av eleverna behöriga till gymnasieskolans yrkesprogram, det är i nivå med riket (84,4). Behörigheten har ökat sedan 2016.

Det är bland pojkarna som gymnasiebehörigheten ökade våren 2018, en ökning med 8,8 procentenheter till 83,2 procent jämfört med 2017. Även i riket är det bland pojkarna som ökningen syns med 3,1 procentenheter. Bland flickorna har däremot behörigheten minskat med 2,4 procentenheter i Ale, medan flickorna i hela riket ökade med 0,3 procentenheter.

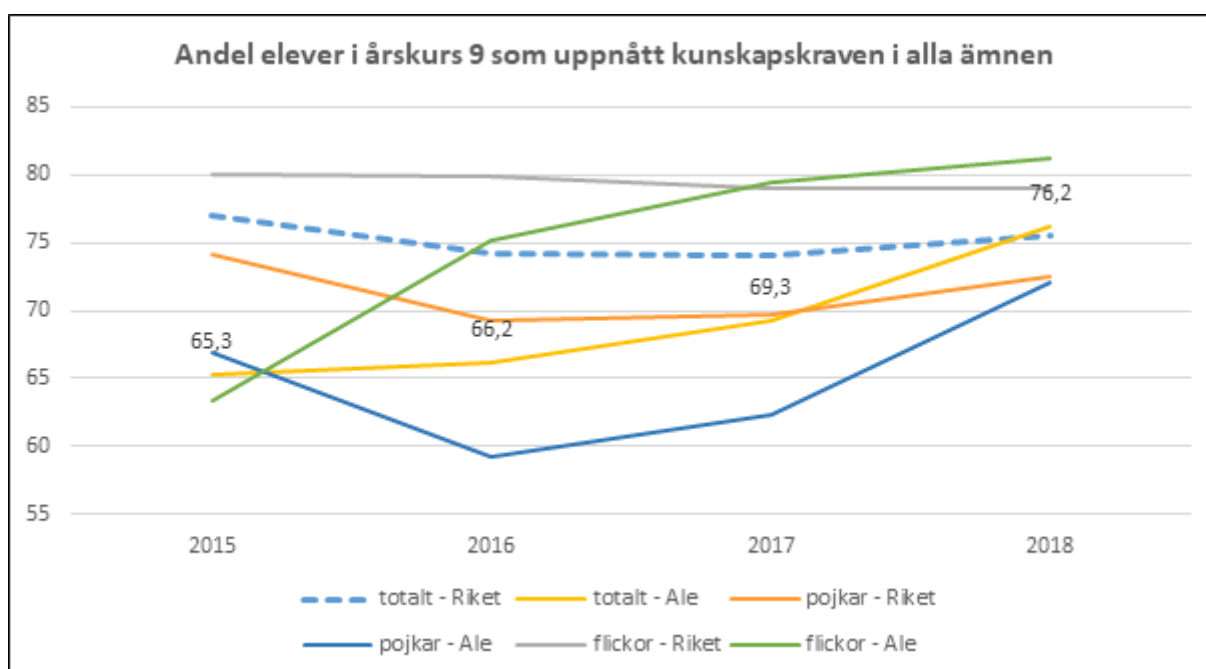

Andel pojkar och flickor som är behöriga till gymnasiet Ales kommunala skolor och samtliga skolor i riket, flickor och pojkar

Även meritvärdet och andel elever som når kunskapskraven i alla ämnen ökade väsentligt vårterminen 2018. Andel elever som uppnått målen i alla ämnen var i Ale 76,2 procent jämfört med 75,6 procent i riket. Flickornas resultat var bättre än riket, medan pojkarnas var på nästan samma nivå som riket. Det genomsnittliga meritvärdet ligger dock fortfarande lägre i Ale än i riket, både för flickor och för pojkar. Pojkarnas meritvärde i Ale förbättrades från 185,5 vårterminen 2017 till 213,7 vårterminen 2018 och var 1,6 procentenheter lägre än riket. Läsåret 2016/17 var flickornas meritvärde högre än riket, men 2018 försämrades flickornas resultat både avseende meritvärde och gymnasiebehörighet.

Genomsnittligt meritvärde i Ales kommunala skolor och samtliga skolor i riket, flickor och pojkar

Andel elever som uppnått kunskapskraven i alla ämnen, Ales kommunala skolor och samtliga skolor i riket (diagram ska fixas med korrekt färger)

En uppdelning utifrån elevernas bakgrund visar att andelen elever som är behöriga till gymnasieskolans yrkesprogram är högst bland elever med svensk bakgrund. Elever med utländsk bakgrund som är födda i Sverige eller har kommit till Sverige före ordinarie skolstart har något lägre resultat i riket, men i Ale var nästan samtliga elever i denna grupp behöriga till gymnasiet läsåret 2017/18. Dessa elever har haft möjlighet att nyttja svensk skolgång under en längre tid. Bland elever som har kommit till Sverige i högre skolålder är andelen behöriga till nationellt program betydligt lägre både i Ale och i riket. Gällande det genomsnittliga meritvärdet och andelen elever som nått kunskapskraven i alla ämnen är dock skillnaden mellan elevgrupperna större.

Andelen elever som är behöriga till gymnasieskolans yrkesprogram är konsekvent högre bland elever som har

minst en förälder med eftergymnasial utbildning än bland elever vars föräldrar har högst förgymnasial eller gymnasial utbildning.

Behörigheten bland elever med minst en förälder med eftergymnasial utbildning är 93,5 procent i riket. I Ale är motsvarande siffra 89,3 procent. I riket såg det ungefär likadant ut förra året, medan skillnaderna har minskat i Ale. Bland elever i Ale som har föräldrar med högst gymnasieskola har andelen behöriga ökat från 75,6 procent 2017 till 81,7 procent 2018. Andel behöriga elever med minst en förälder med eftergymnasial utbildning har däremot minskat från 91,3 procent till 89,3 procent.

Terminsbetyg hösten 2018

Årskurs	Kön	Meritvärde			Andel behöriga till yrkesprogram			Andel som nått kunskapskraven i alla ämnen		
		HT 2018	HT 2017	HT 2016	HT 2018	HT 2017	HT 2016	HT 2018	HT 2017	HT 2016
6	Flicka							82,6	86,3	83,3
	Pojke							68,6	80,9	82,8
	Total							75,9	83,5	83,1
7	Flicka	217,9	215,1	216,6	79,8	78,8	78,6	73,8	73,5	74,0
	Pojke	197,2	196,0	183,7	73,8	76,7	71,7	66,7	64,6	56,6
	Total	207,1	205,0	199,4	76,6	77,7	75	70,1	68,8	65
8	Flicka	223,5	208,0	217,8	80,1	80,6	81,2	72,5	66,9	72,1
	Pojke	196,3	178,3	189,5	78,9	70,0	71,0	63,9	52,9	56,8
	Total	209,1	192,7	202,5	79,5	75,2	75,7	67,9	59,7	63,8
9	Flicka	225,7	225,0	228,9	83,4	82,4	81,4	73,9	77,1	73,5
	Pojke	191,9	196,8	170,2	77,7	76,7	59,1	58,4	62,7	43,9
	Total	208,5	209,2	193,7	80,5	79,2	68	65,9	69,1	55,6

Tabellen ovanför visar en kommunövergripande bild av höstterminsbetygen för årskurs 6-9 uppdelad på flickor och pojkar.

Betygsresultaten har generellt förbättrats jämfört med hösten 2016 med undantag för årskurs 6 som har lägre resultat jämfört med både 2016 och 2017.

Årskurs 6

Andelen elever som nått kunskapskraven i alla ämnen på vårterminen har generellt varit hög i Ale, både för flickor och pojkar, jämfört med riket.

Höstens terminsbetyg visar dock stora skillnader mellan flickor och pojkar, och det är främst pojkarna som har väsentligt sämre resultat än pojkarna i årskurs 6 föregående år. Men även flickornas resultat har försämrats jämfört med föregående år.

Årskurs 7

För årskurs 7 syns en förbättring avseende andel elever som nått kunskapskraven i alla ämnen. Även meritvärdet har förbättrats, medan andel behöriga till yrkesprogram har minskat med en procentenhet.

Skillnaden mellan flickor och pojkar har minskat något avseende andel elever som nått kunskapskraven i alla ämnen, men däremot ökat avseende gymnasiebehörighet.

Årskurs 8

Årskurs 8 har väsentligt högre resultat än föregående års åttor. Förbättringen gäller både flickor och pojkar, utom avseende gymnasiebehörigheten där flickorna är på ungefär samma nivå som tidigare årskurs 8.

Årets åttor har även förbättrat sina resultat något sen årskurs 7. Dock är det en något lägre andel, knappt en procentenhet, som uppnått kunskapskraven i alla ämnen.

Årskurs 9

Terminsbetygen för årskurs 9 är på ungefär samma nivå som för årskurs 9 föregående år avseende meritvärde och gymnasiebehörighet, däremot har andelen som nått kunskapskraven i alla ämnen minskat med cirka tre procentenheter. Förra årets nior hade högre resultat än några avgångsklasser i Ale haft på många år. Bland förra årets niondeklassare minskade också skillnaderna mellan flickor och pojkar, och även för höstterminsbetygen 2018 är skillnaden mindre än den varit tidigare. Eleverna som nu går i årskurs 9 har även förbättrat sina resultat jämfört med både höstterminen och vårterminen i årskurs 8.

Analys av terminsbetygen finns i särskild bilaga.

Genom höga förväntningar och stimulans ska alla elever utmanas att nå så långt som möjligt

Skolorna har ojämna resultat gällande området stimulans i GR-enkäten. Det som är tydligt är att resultaten sjunker med stigande ålder och då särskilt bland flickorna. Resultaten innebär på GR-enkäten en avvikelse från målvärdena medan kunskapsresultaten är positiva.

Det framgår i resultaten i pedagogiska boksluten att utvecklingsarbete pågått under perioden men ännu visar det inte resultat. Det är dock rimligt att den här typen av utvecklingsarbete som innebär förändringar i förhållnings-sätt bland lärare tar tid, därav finns inte anledning att benämna det som avvikelse. Grunden är lagd med en för-ankring på enheterna och sektorn behöver fortsatt stödja och tydligt rikta arbetet.

Alla elever med problematisk frånvaro, 20 procent eller mer, ska finnas med i en strukturerad samverkan mellan sektorerna

Arbetet med problematisk frånvaro har nått en avsevärt ökad kvalitet och struktur i och med uppstarten av NÄTA (NÄrvaroTeam Ale), sektor ATO och UKF:s gemensamma sociala investeringsprojekt. Antalet elever med frånvaro 20 procent eller mer är cirka 150 varav de flesta hamnar inom NÄTAs målgrupp.

För de elever med problematisk frånvaro som inte ingår i NÄTA finns numera ett fungerande **SSPF**(samverkan Skola, Socialtjänst, Polis, Fritid) som har regelbundna möten och genomför konkret arbete.

Samverkan enligt **Västbus** är en annan form av strukturerad samverkan som fångar upp elever som finns mellan skola, socialtjänst, primärvård eller BUP.

Det finns en strukturerad samverkan mellan sektorer, främst mellan UKF och ATO. En ökad samverkan mellan arbetsmarknad och näringsliv kring praktik krävs. Detta för att erbjuda de elever som är hemmasittare på grund av "skolrötthet"

Näta:

NÄTAs målgrupp är elever i årskurs 7 till 9 med en problematisk skolfrånvaro.

Elever med en problematisk skolfrånvaro tillsammans med normbrytande beteende som kriminalitet och missbruk hänvisas till samverkan inom SSPF (skola, socialtjänst, polis och fritid) samt socialtjänstens ordinarie insatser.

Elever vars frånvaro härleds till en somatisk sjukdom hänvisas till de befintliga rutinerna som finns på skolan.

Elever som inte är skrivna i Ale kommer initialt inte att erbjudas stöd via NÄTA. Stödet samordnas istället av skola och elevens hemkommun. Vid behov kan NÄTA delta som kunskapsstöd.

Urvalsprocess

För att hantera den primära målgruppen om elever med mer än 20 procent frånvaro har en prioriteringsordning utarbetats. Urvalsgruppen utifrån höstterminen 2017 är 120 elever och NÄTA har en kapacitet på mellan 10-15 elever samtidigt. De urvalskriterier som används är:

- Alla tre högstadieskolorna ska ha minst en elev aktiv inom NÄTA. Man kommer inte att sikta på en jämn fördelning mellan skolorna.
- Elever med hög frånvaro prioriteras
- Elever där skolan gjort dokumenterade insatser utan tillräckliga resultat prioriteras

- Elever som riskerar extern skolplacering på grund av frånvaro prioriteras.

För arbetet med NÄTA har vi valt att dela upp definitionen i tre olika nivåer.

Initial skolfrånvaro

Första tillfället när en elev har en ogiltig frånvaro som inte kan förklaras med annat än att eleven själv har valt bort en lektion.

Oroande skolfrånvaro

När den ogiltiga frånvaron upprepas vid flera tillfällen (cirka 5) eller det går att se ett mönster i frånvaron. Eleven undviker systematiskt vissa ämnen, lärare, aktiviteter med mera. Alternativt när den giltiga frånvaron når en nivå som gör att eleven riskerar att inte nå skolans mål eller det går att se mönster i den giltiga frånvaron.

Den generella frånvaron som mäts ligger på 10 – 20 procent över en termin för oroande skolfrånvaro.

Problematiske skolfrånvaro

Ett statistiskt mått på problematisk skolfrånvaro när den giltiga och ogiltiga frånvaron överstiger 20 procent under en termin.

Organisationsarbete

Arbetet i NÄTA är tudelat; dels arbetar man med att få eleven i skolarbete, men NÄTA ska också bedriva organisatoriskt förändringsarbete. Skolans organisation, pedagogik och sociala arbetsmiljö är faktorer som påverkar skolnärvaron.

Det förebyggande arbetet sker på flera olika nivåer, mentor, arbetslag, EHT och NÄTA. Det är viktigt att skolans personal vet vilka åtgärder som förväntas göras på vilken nivå. Förebyggande åtgärder är både pedagogiska och sociala. En skola som präglas av kontinuitet, jämlikhet och delaktighet mellan elever och personal har högre skolnärvaro.

NÄTA:s målsättningar

- Alle kommun ska ha en fungerande och väl implementerad rutin för att hantera initial och oroande skolfrånvaro.
- Alla elever som har en initial och oroande skolfrånvaro ska uppmärksammas och erhålla stöd från sin hemskola enligt frånvarorutin.
- Alla elever som har en problematisk skolfrånvaro enligt NÄTAs målgrupp ska erhålla ett **samordnat** stöd från ATO och UKF via NÄTA.

Alla elever som har kontakt med NÄTA ska erhålla en studieförmåga som är tillräcklig för att uppnå behörighet för ett praktiskt gymnasieprogram, åtta godkända betyg inklusive matematik, svenska och engelska.

Metod

NÄTA kommer att arbeta utifrån ett systematiskt grundtänk vilket innebär att de kommer att arbeta för att involvera så många faktorer som möjligt runt eleven för att gemensamt skapa en förändring. Stöd kommer att ges till elev, föräldrar och skola samtidigt och samordnat av NÄTA. Samverkan mellan berörda aktörer är mycket viktig.

NÄTAS förhållningssätt grundas i tankar från Ross Green, collaborative problem solving (CPS), Bo Heilskov, lågaffektivt bemötande, och Dag Nordanger, tollerensfönster och känsloreglering. Kortfattat innebär det att man utgår från att elever gör rätt om de kan och att barn som inte fungerar gör det för att de inte har de förmågor som krävs för att lösa de krav som ställs på dem. För att undvika misslyckande behöver systemet runt eleven anpassa elevens vardag samtidigt som systemet hjälper eleven att utveckla sina förmågor.

De elever som NÄTA möter har ofta en långvarig problematik bakom sig vilket gör att det är viktigt att göra en noggrann kartläggning innan man börjar söka lösningar. Kartläggningen fokuserar på elev, föräldrar och skola och vilka styrkor och utmaningar som finns inom respektive område. Utifrån dessa identifieras sedan vilka förändringsområden som ska prioriteras.

I förändringsarbetet kommer trygghet och delaktighet att vara framgångsfaktorer. Eleven behöver känna sig trygg i de förändringar som görs och hela tiden utmanas på rätt nivå samtidigt som eleven är med i framtagandet

av lösningsförslag på de utmaningar som finns.

Mått	Utfall	Målvärde	Måluppfyllelse
Andel elever med frånvaro 10 % eller mer, årskurs 4-6	28 %		
Andel elever med frånvaro 10 % eller mer, årskurs 7-9	35 %		
Andel elever med frånvaro 20 % eller mer, årskurs 4-6	5 %		
Andel elever med frånvaro 20 % eller mer, årskurs 7-9	11 %		

Likvärdiga förskolor och skolor

Det genomgripande och strategiska arbetet mot likvärdighet enligt en plan har under perioden startat med genomgång av forskningsläget. Samtidigt pågår flera insatser som fått en avsevärt tydligare inriktning mot likvärdighet. Även den tydligare styrning med nyckeltal som utvecklats syftar till att skapa grund för likvärdighet och har gett relevant underlag i större utsträckning än tidigare.

Begreppet likvärdighet kan delas upp i tre grundläggande aspekter: lika tillgång till utbildning, lika kvalitet på utbildningen samt att utbildningen ska vara kompenserande. En kort översikt ger följande bild för de tre aspekterna:

Lika tillgång till utbildning: Ale kommun har en hög andel elever inskrivna i förskola, förskoleklass samt fritidshem, även i de socioekonomiskt utsatta områdena. I och med den obligatoriska förskoleklassen kommer alla, vilket för Ale innebär ett fåtal ytterligare, att fångas upp av utbildningssystemet från 6 år.

Lika kvalitet på utbildningen: Kvalitetsuppföljningar från alla utbildningsverksamheter visar på stora skillnader både mellan och inom enheter. Under året har vidtagits och planeras för flera åtgärder som att skapa samsyn, riktlinjer och rutiner inom olika områden i syfte att minska skillnaderna. Som exempel på genomförda insatser kan för skolan nämnas ökat kollegialt lärande samt upprättande av fler verksamhetsövergripande rutiner. I fortsatt planering för skolan kan lyftas fortsatt arbete med SYV-planen samt kvalitetssäkring av lokala elevhälsoplaner som blir en viktig del. Inom detta område återfinns dock främst den största delen av allt pedagogiskt utvecklingsarbete mot en undervisning av god kvalitet.

Kompenserande utbildning: Utbildningen lyckas inte fullt ut kompensera för bakgrund och förutsättningar. Ale har inte, så som storstäderna, skolor som markant skiljer ut sig med systematiska och långvariga skillnader. En faktor som kan antas varit gynnsam är Nödinges sammanhållna skolstruktur. I takt med att centralorterna växer blir skolstrukturen avgörande för det fortsatta likvärdighetsarbetet. Även det faktum att nyanlända elever finns på flertalet av våra skolor minskar skillnaderna och ökar förutsättningarna för likvärdighet. Modersmål och studiehandledning är avgörande och verksamheten kommer att fortsätta driva utveckling av arbetet kring nyanländas lärande, vilket är en förutsättning för att den grund som placeringsstrukturen innebär ska få effekt.

Stora och långvariga skillnader mellan pojkars och flickor syns däremot i resultatbilden. Under perioden har insatser gjorts både i syfte att utveckla undervisningen men också fördjupa och bredda stödet till det fortsatta analysarbetet samt underlag för relevanta åtgärder.

Det finns en socioekonomisk resursfördelningsmodell som bedöms fördela relativt väl utifrån relevanta faktorer. Det som saknas är tydliga åtgärder kopplat till tilldelade medel samt uppföljning av dessa. Det arbetet har genomlysts i en separat rapport.

Förbättrat pedagogiskt ledarskap

Tidigare undersökningar visar på ett gott resultat. Ytterligare insatser har gjorts under perioden och nästa enkätundersökning är ännu inte genomförd. Den kommer att ligga till grund för fortsatta insatser. Sektorledningen säkerställer att dessa bygger på vetenskaplig grund.

Insatserna för perioden innefattar fler som påbörjat och genomgått rektorsutbildningen. Chefsbemanningen har säkrats upp med ytterligare resurser inom både skola och förskola i syfte att skapa goda förutsättningar.

I de utvecklingsinsatser som sektorn gör är alltid strategin att först utbilda chefsgrupperna i att leda pedagogernas lärande inom aktuellt område. Rektorer har genomgått Leda digitalisering och förskolecheferna har under hösten startat Leda läroplansförändring.

Under året riktades relativt mycket fokus till chefskapet då strukturer, ledning och styrning samt kunskaper inom

arbetsmiljö, HR och ekonomi haft behov av utveckling. Detta syftar till att skapa bättre förutsättningar för fokus på pedagogiskt ledarskap.

Mått	Utfall	Målvärde	Måluppfyllelse
Rektor har god kunskap om det dagliga arbetet i skolan		8	
Rektor arbetar för att främja elevernas kunskapsutveckling		8,5	
Rektor tar ansvar för det pedagogiska arbetet på skolan		8	
Rektor ser till att utvärdering av elevernas kunskapsutveckling ligger till grund för utveckling av utbildningen		8,3	
Rektor ser till att arbetssätt förändras om eleverna inte uppnår kunskapskraven		7,3	
Rektor ser till att uppföljningen av mitt och mina kollegors arbete leder till relevanta förändringar i arbetssätt		7	
Förskolechef har god kunskap om det dagliga arbetet i förskolan			
Förskolechef arbetar för att främja barnens lärande och utveckling			
Förskolechef tar ansvar för det pedagogiska arbetet på förskolan			
Förskolechef ser till att utvärdering av barnens lärande och utveckling ligger till grund för utvecklingen av verksamheten			
Förskolechef ser till att uppföljningen av mitt och mina kollegors arbete leder till relevanta förändringar i arbetssätt			

Enkäten 2018 har gjorts i Skolinspektionens regi, resultat presenteras under våren 2019

Uppdrag:

Sektorn ska fortsätta att utveckla kollegialt lärande på samtliga nivåer

Status

✓ Avslutad

Kommentar

För utbildningsverksamheterna i sin helhet görs bedömningen att alla enheter organiserar forum för utbyte, lärande och utveckling.

Förskolan har tagit stora steg framåt de senaste åren. Den stora utmaning är fortsatt att åstadkomma en infrastruktur för professionellt lärande som bär i en utmanande personalsituation. Det har under perioden tagits ett större ansvar på sektornivå för utvecklingsarbetet.

Under perioden har grundskolan startat en utbildning där kollegialt lärande enligt vetenskaplig form ska bedrivas inom Specialpedagogik för lärande. Där deltar i år tre skolor.

Under 2019 kommer förutsättningar och befintliga strukturer för kollegialt och professionellt lärande ske i syfte att hitta vägar att förbättra förutsättningarna.

Kvarstår för nästa år är också att fördjupa insikterna om infrastruktur samt ett mer systematisk kollegialt lärande där man kontinuerligt utvärderar effekterna av lärarnas nya lärdomar hos eleverna.

Uppdrag:

Mål för hur länge elever läser på IM ska tas fram.

Status

✓ Avslutad

Kommentar

Målet för hur länge elever läser på Individuellt Alternativ och på Språkintröduktion på Ale Gymnasium relateras till nationella mått som innebär genomströmning i gymnasiet inom 5 år. Då elevgruppen är liten kan vi dock inte se i nationell statistik hur många av de som börjat introduktionsprogram i Ale också har slutfört ett nationellt

program på gymnasiet.

Förslaget till mål är att:

- Genomströmningen ska vara i nivå med genomsnittlig genomströmning i riket.

Variationerna inom IM-programmen avseende genomströmning är stora beroende på skälen till att eleven kommit till IM. Elevgruppen är relativt liten och generaliseringar blir därmed mindre tillförlitliga.

Uppföljning av elever som slutat IMIND juni året innan gjordes första gången förra året och genomförs även denna vår. Uppföljningen syftar till att se 1) Om tidigare elever är i arbete, studier, annan aktivitet, 2) Om deras planering från IMIND varit till stöd 3) Hur de i backspeglarna ser på sin tid på IMIND.

Mått	Utfall	Målvärde	Måluppfyllelse
Andel elever i år 1 på Språkintröduktion av hela elevkullen i Ale kommun	0,8 %		
Genomsnittligt meritvärde från grundskolan i Ale, nybörjarelever som bor i Ale på individuellt alternativ			

Uppdrag:

Sektorn ska utveckla arbetet med bedömning och insatser i yngre åldrar

Status

✓ Avslutad

Kommentar

Skolor genomför bedömningar enligt Skolverkets bedömningsstöd i matematik och svenska samt bedömer mot kunskapskravet årskurs 1 i svenska. I Unikum bedöms alla elever fyra gånger per år förutom första terminen årskurs 1.

Arbetet med bedömningar i tidiga år har fått kraft både från statens och nämndens initiativ. Pedagogiska bokslutet anger dock att lärarnas bedömningar uppvisar relativt stora skillnader mot Skolverkets bedömningsmaterial, vilket indikerar att ett fortsatt utvecklingsarbete är av stor vikt.

Det krävs fortsatt kontinuerligt arbete med att säkerställa att varje lärare följer bedömningsstödet enligt anvisningar varje termin, dokumenterar i enlighet med det i Unikum samt att relevanta åtgärder sätts in. Det finns en speciallärartjänst som arbetar med bedömningar samt intensivundervisning matematik. För läsåret 17/18 har 78 elever i årskurs 1 genomgått intensivträning varav 18 nu har kvar Insats krävs i mitterminsbedömningen. En hög andel av de som legat under nivån i bedömning och därefter erhållit intensivundervisning i matematik visar sig ha klarat de nationella proven i årskurs 3. Andelen som klarar alla delprov har ökat markant från förra året, som dock visade en låg nivå.

Ytterligare förstärkning har gjorts med matematikutvecklartid som ska generera ytterligare analys på kommun-nivå samt spridning av framgångsrika arbetssätt.

På uppdrag till nyrekryterad specialpedagog ska även stöd i bedömning och insatser i svenska.

Uppdrag:

Sektorn ska i samverkan med de andra sektorerna utveckla arbetet med tidiga samordnade insatser

Status

✓ Avslutad

Kommentar

Strukturen inom TSI (Tidiga Samordnade Insatser) har börjat stärkas och de olika nivåernas arbete börjar fungera. Att TSI fungerar innebär att styrnings- och ledningsarbetet får genomslag med allt vad det innebär.

SSPF (samverkan Skola, Socialtjänst, Polis, Fritid) har börjat komma igång med regelbundna möten och konkret arbete.

Samverkan enligt **Västbus** är genom tillsättande på samordnartjänsten samt av mötesledare ett viktigt forum för samverkan i komplexa elevärenden som nu fungerar bra efter en tids problem.

PALS: PALS är en norsk anpassning av den skolomfattande modellen SWPBIS (School-Wide Positive Behavioral Intervention and Support) som bland annat utvecklats vid universitetet i Oregon, USA. Modellen har vidareutvecklats och anpassats efter norska förhållanden av Nasjonalt utviklingscenter i Oslo. Idag finns PALS på cirka 50.000 skolor i USA och i Norge på cirka 250 skolor.

Grunden för modellen är framgångsrika strategier som, genom forskning, visat sig ha betydelse för både elever och personal. Skolans personal får verktyg till att hantera skolvardagen och stödja eleverna på ett så bra sätt som möjligt. Det innebär ett systematiskt arbete med skolpersonalens förhållningssätt i syfte att minska beteendeproblem på skolan och bättre kunna stödja och vägleda elever till goda skolprestationer. Skolpersonalen lägger stor vikt vid relationsskapande, uppmuntran av positivt beteende och bra rutiner i klassrum och gemensamma utrymmen. Detta bidrar till att skolpersonal blir mer proaktiv och förebygger att konflikter och problem uppstår. Därmed minskar också akuta insatser och åtgärder under skoldagen.

PALS implementeras initialt i Nödinge (Nödinge, Kyrkby, Da Vinci) det finns en plan för implementering som följs. Uppstart av praktiskt arbete i november -18. Samtidigt som skolan startar upp PALS startar IfO upp Family-Checkup som är en familjebehandlingsinsats som bygger på samma grundforskning som PALS.

Fotosyntes: Arbetet följs upp och byggs samman med andra aktiviteter. Till exempel kommer uppdrag som handledare av PALS att genomföras av specialpedagog anställd inom Fotosyntes. Fotosyntes är ett mobilt resursteam som arbetar mot kommuns F-6 elever med kompetenser inom specialpedagogik, socialpedagogik och familjebehandling.

Älvängenskolan: Hemmaplanslösning Älvängenskolan. Samarbeta mellan skola och socialtjänst kring elever i åldrarna 12-16 år med socialt utmanande problematik. Älvängenskolan var under hösten 2018 i en uppstartsfas.

Älvängenskolans målsättningar:

Älvängenskolan:

- ska erbjuda undervisning för eleven på annan undervisningsplats och samtidigt hjälpa eleven tillbaka till en fungerande hemskola.
- ska bidra till bättre relationer och få en fungerande kommunikation mellan familj, skola och elev.
- har undervisningsformer som är anpassade efter elevens behov.
- ska genomföra en noggrann kartläggning för att identifiera elevens behov.
- ska avlasta/underlätta för skolorna att hantera elever med särskilda behov

Älvängenskolan är en utveckling av Fotosyntes där en fysisk lärmiljö skapas för att utgöra en "pausplats" för elev, familj och skola, en plats där nya strategier för att säkerställa elevens och familjens behov kan identifieras och sedan prövas och organiseras i ett lugnare tempo. Kompetenserna utöver de pedagogiska är inom specialpedagogik, socialpedagogik och familjebehandling.

NÄTA: NärvaroTeam Ale är ett socialt investeringsprojekt som beviljats av Kommunstyrelsen, det är ett samverkansprojekt mellan skola och IfO. Teamet startade 2018-08-06 och deras arbetsform bygger på att erbjuda elev, skola och familjen en sammanhållen och strukturerad insats för både sociala och pedagogiska utmaningar. De arbetar mot årskurs 7, 8 och 9 och med de elever som har problematisk skolfrånvaro, 20 procent eller mera, utan inslag av kriminalitet och droger. Utan att en riktig utvärdering genomförts så kan det konstateras att fler elever som tidigare inte hade en fungerande skolgång idag har det. Det kan också konstateras att NÄTA fortsatt måste utveckla formerna och tydligheten i samarbetet med de olika skolorna.

Uppdrag:

Sektorn ska utveckla ökad kompetens att möta alla elever

Status

✓ Avslutad

Kommentar

Under hösten 2018 rekryterades lärare, socialpedagog och socionom för arbete i Älvängenskolans, en särskild undervisningsgrupp. Älvängenskolans bedrivs gemensamt av UKF och ATO. Målgruppen är elever årskurs 7-9 med social problematik, aktuella hos socialtjänsten IFO, som behöver en annan fysisk undervisningsplats än den ordinarie skolan en period. På Älvängenskolans får eleven både undervisning och socialt stöd. Hemskolan är ansvarig för den pedagogiska planeringen och bistår med undervisningsmaterial. Den planerade vistelsetiden är i grundutförandet 12-16 veckor men kan justeras efter elevens behov. Älvängenskolans har också uppdraget att bistå hemskolan med dokumentation kring gynnsamma strategier och verktyg vid elevens tillbakaskolning. Vidare hänvisas till beskrivning ovan om PALS, Fotosyntes och NÅTA. I den första tertiärrapporten 2018 beskrevs arbetet med suicidprevention.

Utvecklingsteamet och Elevhälsan arbetar kontinuerligt med att stötta, utmana och handleda pedagoger i arbetet med barn och elever samt planeringsarbetet där alla barns och elevers behov av stimulans på rätt nivå tillvaratas.

Arbetet med att rikta elevhälsoteamets specifika arbete från åtgärdande till mer förebyggande och främjande sker genom att pröva EHM, Elevhälsomötet, på Himlaskolan, Surteskolans och Nödingenskolans. Detta arbete leds av rektor på respektive skolenhet. EHM bjuder in all skolpersonal som finns runt eleverna. I modellen samverkar skolans olika kompetenser och professioner för att i regelbundet återkommande möten ringa in utmaningar och möjligheter långt innan arbetsinsatserna blir av enbart åtgärdande karaktär.

Den personal som arbetar enligt EHM delger sina reflektioner och sprider kunskapen vidare i den centrala elevhälsan, inklusive nätverket SpeciAlen (specialpedagoger). Förhoppningen är att de goda exemplen banar väg för att fler skolenheter blir intresserade av att vilja pröva EHM som modell för sitt elevhälsoarbete.

Några enheter har tagit hjälp av Specialpedagogiska skolmyndigheten för att få stöd och öka kunskapen och kompetensen.

Flera enheter ingår i satsningen specialpedagogik för lärande.

Uppdrag:

Sektorn ska säkerställa likvärdigheten avseende studie- och yrkesvägledning inom skolan

Status

✗ Avslutad med avvikelser

Kommentar

Vid Skolinspektionens tillsyn uppmärksammades att det saknades en övergripande ledning och styrning av studie- och yrkesvägledningsuppdraget. En övergripande plan har skapats efter tillsynen och i det arbetet blev det uppenbart att det saknades ett samlat grepp över aktuellt verksamhetsområde, arbetet ser mycket olika ut på olika enheterna och den formella kompetensen (studie- och yrkesvägledarna) är knutna till och arbetar på de tre 7-9 skolorna.

I det arbete som genomförts så långt är bilden att en central organisering av grundskolans studie- och yrkesvägledare skulle öka likvärdigheten för eleverna. Bedömningen så långt är att en samlad organisation även skulle främja kompetensutveckling, metodutveckling och synkronisering av uppdragen på ett positivt sätt, därför har arbetet nu tagit den riktningen.

Uppdrag: Ökad fysisk aktivitet i skolan

Status

✓ Avslutad

Kommentar

Alla enheter inom grundskolan har på olika sätt tagit sig an fysisk rörelse i kombination med skolarbete. Det pågår pulshöjande aktiviteter, rörelseavbrott under lektioner, organiserade aktiviteter på raster. Enheterna beskriver organiserad fysisk aktivitet på raster samt under lektioner och arbetspass som motverkar alltför mycket stillasittande genom fysisk aktivitet med regelbundna rörelsepåuser. Fysisk aktivitet i skolan är mer och mer en integrerad del i lärandet. Fysisk aktivitet i skolan utgår från forskning kring dess betydelse för lärandet.

I grundsärskolans och Ale gymnasiums rapporter framgår det att arbetet med fysisk aktivitet är påbörjat men ännu inte fullt utbyggt. På särskolan arbetas mycket med rörelse på olika sätt utifrån elevernas behov. Elevhälsan har varit på utbildning med inriktning på motivationsarbete för fysisk aktivitet. På Ale gymnasium deltar elever på idrottsundervisningen även om de inte läser för betyg.

3.1.2 Sysselsättning för alla

Agenda 2030

- 4 God utbildning för alla
- 8 Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt
- 10 Minskad ojämlikhet

Uppdrag:

Förvaltningen ska under 2018 erbjuda minst 65 platser inom olika anställningsformer

Status

✗ Avslutad med avvikelse

Kommentar

Verksamheterna inom utbildningsområdet har haft varierade möjligheter till stödanställningar och extratjänster.

Det är främst förskoleverksamheten som har kunnat erbjuda anställningar, men verksamheterna har inte klarat målet på 15 platser.

Då det indikeras att de arbetsuppgifter som är lämpliga att matcha mot ungdomarna inte stämmer väl med de vanligaste arbetsuppgifterna inom sektorn behöver sektorledningen se över och forma om inriktningen på erbjudandena.

Ansvaret för att nå målsättningen samt det ekonomiska ansvaret inom sektorn kommer också att tydliggöras, inför 2019 har medel avsatts centralt i sektorn för kostnaden för anställningarna.

3.1.3 Medskapande invånare (brukare)

Agenda 2030

- 11 Hållbara städer och samhällen
- 16 Fredliga och inkluderande samhällen

Mått	Utfall	Målvärde	Måluppfyllelse
Andel vårdnadshavare i förskola som svarar på GR-enkäten	74,1 %	65 %	114 %

Andel vårdnadshavare som svarade på Göteborgsregionens gemensamma enkät ökade i Ale från 53 till 74 procent mellan 2017 och 2018. Det stora deltagandet beror att enkäten nu är helt digital och så gott som alla vårdnadshavare får en klickbar länk i sin e-post.

Uppdrag:

Invånardialog som arbetsverktyg ska införas och vara ett naturligt inslag i våra verksamheter

Status

 Avslutad med avvikelse

Kommentar

Sektorn och utbildningsnämnden kommer tillsammans att identifiera ett lämpligt projekt att starta med invånardialog enligt den metod som Ale som beslutats i Ale.

Sektorledningen har riktat ett stort engagemang till kommunens arbete med att samla in perspektiv från invånare, föreningsliv, politiker och tjänstepersoner, Ale i 360°. Syftet är att utveckla nya metoder för att tillsammans arbeta med komplexa framtidsfrågor i en föränderlig värld. I och med detta kommer ny input till hur arbetet med invånardialog kan förstärkas och hur delaktigheten kan öka på det sätt som är nödvändigt för att fortsätta utveckla ett demokratiskt samhälle.

Uppdrag:

Utveckla Ale Kulturrum till ett aktivitetshus för alla i Ale

Status

 Avslutad

Kommentar

Arbetet med att utveckla Ale kulturrum till ett levande aktivitetshus som samtidigt ska inrymma en välfungerande högstadieskola pågår. Ett ökat samarbete mellan kultur- och fritidsnämndens och utbildningsnämndens verksamheter i huset har varit och är en fortsatt viktig del men mycket arbete återstår.

Ombyggnadsarbetet pågår och nya Da Vinciskolan kommer att vara klar till vårterminen 2020.

3.1.4 Hållbart samhälle

Agenda 2030

- 10 Minskad ojämlikhet
- 11 Hållbara städer och samhällen
- 13 Bekämpa klimatförändringen

Mått	Utfall	Målvärde	Måluppfyllelse
Andelen ungdomar som går och cyklar till skolan ska öka.	50,3 %		

I den senaste mätningen våren 2018 angav 50,3 procent av eleverna i årskurs 4–9 att de går eller cyklar till skolan varje dag. I årskurs 4–6 är det en högre andel som går och cyklar än i årskurs 7–9. Cirka 20 procent av eleverna angav att de åker kollektivt varje dag och cirka 12 procent åkte bil varje dag.

Planeringen av skolområdena och miljön runt omkring skolorna påverkar i vilken utsträckning eleverna går eller cyklar till skolan.

Uppdrag:

Sektorn ska skapa nya kontaktytor mellan barn, ungdomar och föreningslivet.

Status

🔴 Avslutad med avvikelse

Kommentar

De nya kontaktytor som skapades under 2017 har inte genererat resultat.

Under våren identifierades ett behov av ökat samarbete mellan den öppna ungdomsverksamheten och högstadieskolorna. Uppdraget behöver förtydligas avseende vad som gäller under skoltid och vad som gäller efter skoltid. Den öppna ungdomsverksamheten som sker under skoltid bör bli mer inkluderad i skolverksamheten i syfte att stärka det gemensamma uppdraget kring eleverna.

3.2 Ekologisk hållbarhet

3.2.1 Hållbar konsumtion och produktion

Agenda 2030

12 Hållbar konsumtion och produktion

13 Bekämpa klimatförändringen

Mått	Utfall	Målvärde	Måluppfyllelse
60 % av alla miljöer inom kommunala verksamheter där barn vistas ska 2022 vara giftfria. 2018 är målsättningen 25 %.		25 %	

Under våren 2018 utfördes en miljötillsyn på Ales förskolor. Detta var ett led i arbetet med giftfri förskola*. De slutsatser som miljö och hälsovårdsinspektörerna kom fram till har varit till nytta i flera förskolor och resultatet av tillsynen utgör grunden för det fortsatta arbetet för att skapa en giftfri miljö på förskolorna. Arbetet pågår i olika omfattning på förskolorna med att byta ut produkter enligt riktlinjer för giftfri förskola, men det finns också ekonomiska hinder för att genomföra det fullt ut. Vid nyinköp väljs produkter godkända utifrån riktlinjer för giftfri förskola.

*Giftfri förskola är ett övergripande begrepp som myntades av Naturskyddsföreningen (SNF) 2013. Med detta anses vanligtvis att verksamheten har ett fokus på produkter som släpper ifrån sig kemikalier till omgivningen.

3.3 Ekonomisk hållbarhet

3.3.1 Balanserad befolkningstillväxt

Agenda 2030

8 Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt

11 Hållbara städer och samhällen

Uppdrag:

Bred politisk genomgång av långsiktiga finansiella mål

Status

🟢 Avslutad

Kommentar

Uppdraget har genomförts av kommunstyrelsen.

Styrdokument kring finansiella mål och god ekonomisk hushållning har tagits fram. Kommunstyrelsen tog beslut om styrdokumenten den 15 januari och de ska fastställas av Kommunfullmäktige 28 januari. Styrdokumentet kommer att gälla för budgetåret 2020 och framåt.

3.4 Processer - Göra rätt saker, göra dem rätt, i rätt tid och på rätt nivå

3.4.1 Underlätta människors vardag (Kunden i fokus)

Agenda 2030

3 Hälsa och välbefinnande

16 Fredliga och inkluderande samhällen

Mått	Utfall	Målvärde	Måluppfyllelse
Antalet äkta e-tjänster som erbjuds invånare och andra intressenter ska öka. Målsättningen för 2022 är 120. För 2018 är målet 90.	56	90	62,2 %

Ovanstående mått avser hela kommunen

Sektorn har fortsatt med att utveckla e-tjänster för invånarna, och det finns nu e-tjänster för flertalet tjänster som vänder sig till vårdnadshavare. Utmaningen är nu att e-tjänster som är kopplade till olika verksamhetssystem ska upplevas som en helhet av invånarna.

I början av 2019 kommer en ny portal för e-tjänster på Ale kommuns hemsida. Portalen ska underlätta för invånarna att hitta och hantera de e-tjänster som är relevanta.

Idag finns följande e-tjänster för vårdnadshavare:

- Ansökan om barnomsorg, anmäla och ändra schema, inkomster och kontaktuppgifter.
- Skolval
- Anmäla och ändra kontaktuppgifter
- Vårdnadshavare har möjlighet att se elevers betygsresultat.
- Frånvarooanmälan

3.5 Hållbart arbetsliv

Mått	Utfall	Målvärde	Måluppfyllelse
Målet är att 85 % av kommunens anställda år 2018 ska vara heltidsanställda.	85,1 %	85 %	100,1 %
Sjuktalen 2018 ska vara lägre än sjuktalen för 2017, både korttidsfrånvaron och den totala sjukfrånvaron.	6,3 %	5,5 %	85,5 %

Utfallet andelen heltidsanställda avser hela kommunen, inom utbildningsnämndens ansvarsområde är 89,4 procent heltidsanställda

Sjukfrånvaro jämförelse med 2017 7,3 procent, se avsnitt 6,

3.5.1 Engagerade, stolta och medskapande medarbetare

Agenda 2030

3 Hälsa och välbefinnande

8 Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt

Den psykosociala arbetsmiljön ska förbättras

Målet som sattes för att minska den totala sjukfrånvaron inom utbildningsnämndens ansvarsområde har inte uppnåtts. Sjukfrånvaron har dock minskat jämfört med 2017 då den totala sjukfrånvaron var 7,3 procent.

I samverkan med de fackliga representanterna har ett dokument tagits fram med utgångspunkter för det organisatoriska, sociala arbetet, OSA. Dessa utgångspunkter innebär att det systematiska arbetsmiljöarbetet ska vara en naturlig del i den dagliga verksamheten. Frågan ska inkluderas i enhetens personal och budgetplanering. Vid förändringar ska en risk- och konsekvensanalys göras med efterföljande handlingsplan. Den fysiska och den organisatoriska och sociala arbetsmiljön (OSA) är tätt sammanlänkade och ska ingå i planeringen. Fortfarande krävs utveckling av detta arbete där det systematiska arbetsmiljöarbetet fogas samman med det systematiska kvalitetsarbetet. Det som framkommer gällande medarbetarnas arbetsituation är det ökade administrativa arbetet, samt behov av verktyg för att möta de elever som är i störst behov av stöd, bland annat elever inom autismspektrumtillstånd AST.

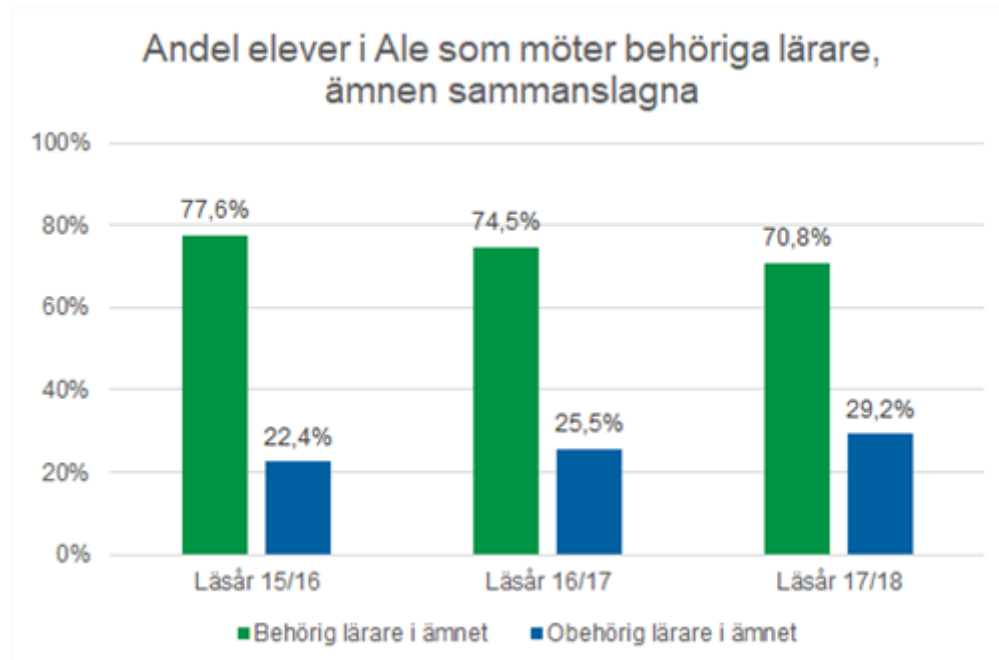
I stort sett alla enheter i sektorn beskriver ett riktat pågående arbete kring den sociala och organisatoriska arbetsmiljön och dess förbättring. Problemet är en ansträngd situation avseende arbetsbelastning i kombination med låg lärartäthet. Det finns också ett tydligt samband mellan social och psykisk utsatthet bland elever och personalens psykosociala arbetsmiljö.

Mått	Utfall	Målvärde	Måluppfyllelse
Sjukfrånvaro totalt	6,6 %	5,5 %	80 %

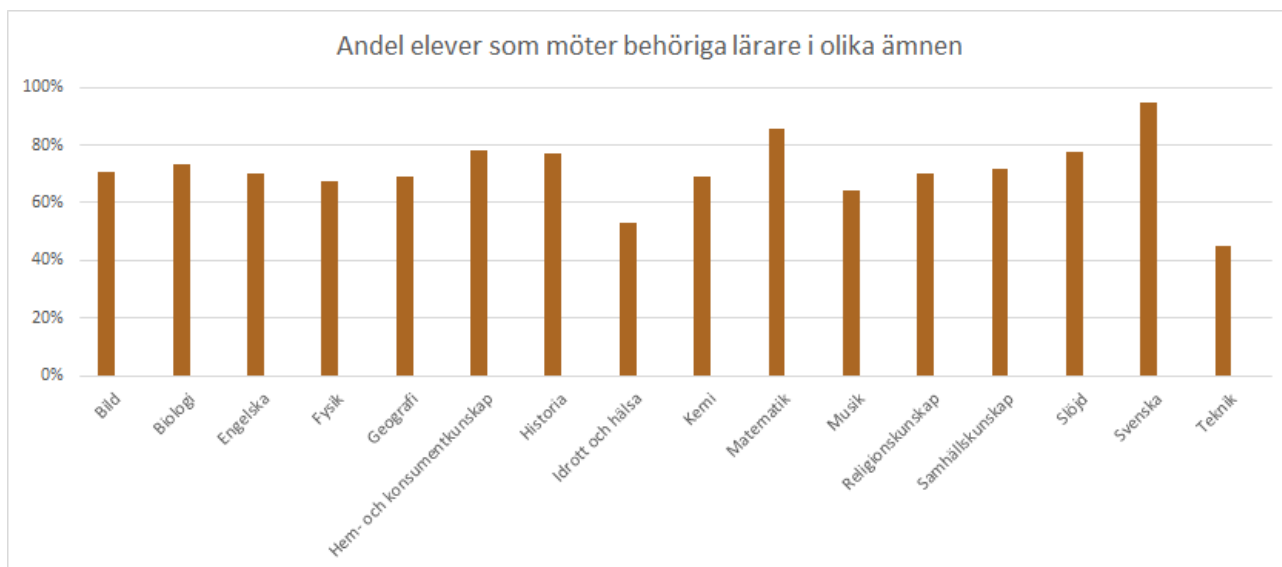
3.5.2 Strategisk kompetensförsörjning

Samtliga lärare i Ales kommunala skolor ska ha legitimation och undervisa med rätt ämnesbehörighet

Andel behöriga lärare har minskat över tid såväl i Ale som nationellt. Detta problem är nationellt och rekryteringsvårigheter av behöriga lärare är kännbart för skolorna i Ale och utgör även ett likvärdighetsproblem. Skolorna i Ale skolor har olika lätt att rekrytera beroende på bland annat geografiskt läge. Behörigheten i Ale ligger dock något högre än riket som helhet. Nedanstående diagram visar andel behöriga lärare läsåret 2017-2018.

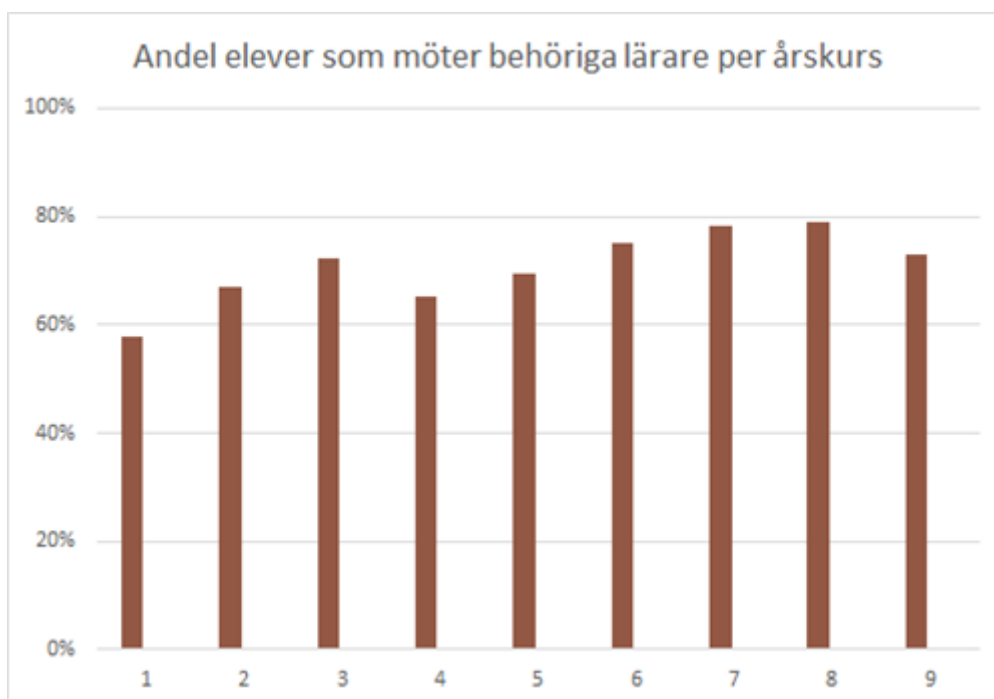

Nedanstående diagram visar andel elever i samtliga årskurser i alla skolor som möter behöriga lärare per ämne. Det finns stora skillnader mellan skolorna, men också mellan elever i olika årskurser. När det saknas behöriga på en liten enhet slår detta igenom för många elever och det blir samma elever som möter obehöriga lärare i flera ämnen. Diagram nedan avser läsåret 2017/18

Årskurs 8 andel elever som möter flest behöriga lärare totalt 79 procent.

Årskurs 1 andel elever som möter minst behöriga lärare totalt 57,9 procent.

Åtgärder

- Tidig personalplanering i ledningsgrupp skola utifrån budgetförutsättningar i samarbete med HR
- Viktigt med dokumentation och åtgärder avseende personalärenden
- Involvering av fackliga organisationer
- Fortsätta bevaka löneläge och se över ingångslöner
- Samarbete med högskola avseende VFU studenter – VFU tjänster
- Arbeta på flera enheter i högre grad
- Tänka nytt kring rekryteringsvägar

Det är viktigt att chef klargör för sina medarbetare att anställningen är inom sektorn, inte på den enhet man för närvarande är placerad. Vid nyanställningar strävas efter att anställa personal med rätt behörighet för det uppdrag som avses vid nyanställningen.

Rörlighet och naturliga avgångar

Sektorn strävar efter att i första hand behålla tillsvidareanställd personal men även arbeta för ökad behörighet bland de anställda. Ett sätt är via rörlighet inom sektorn. Så långt som möjligt är arbetsgivarens målbild att medarbetaren ska kunna påverka sin placering genom frivilliga byten av enheter.

Mått	Utfall
Andel lärare i grundskolan som har legitimation och behörighet i minst ett av sina undervisningsämnen	73,6 %
Andel elever som möter behöriga lärare årskurs 1-9, alla ämnen sammanlagda	70,1 %
Andel lärare i grundsärskolan som har legitimation och behörighet i minst ett av sina undervisningsämnen	22 %
Andel lärare på Ale gymnasium som har legitimation och behörighet i minst ett av sina undervisningsämnen	74 %
Andel lärare på Komvux som har legitimation och behörighet i minst ett av sina undervisningsämnen	100 %

ovanstående utfall avser läsåret 2017/18

Uppdrag:

Plan för strategisk kompetensförsörjning inom varje sektor

Status

 Pågående med avvikelse

Kommentar

Utifrån det kommundemensamma uppdraget 2016 påbörjade sektorn med stöttning av personalavdelningen en kartläggning av bristyrken och nyckelkompetens för att kunna göra en handlingsplan för strategisk kompetensförsörjning. Arbetet avstannade då personalavdelningen inte kunde fortsätta att stötta sektorn. Sektorn har därefter gjort ett flertal satsningar, men ett större helhetsgrepp behövs då nuvarande former för organisering bär inte hela vägen in i framtiden.

Utbildningsnämnden har i nämndplanen för 2019 tagit fokus på hållbar kompetensförsörjning som ett av två övergripande mål och avser särskilt satsa på detta område med anledning av sektorns stora framtida utmaningar inom kompetensförsörjning.

De bristyrken som syns både nationellt och i Ale skapar behov av nya sätt att fördela och organisera uppdrag och arbetsuppgifter inom förskola och skola. Det i sin tur skapar behov av nya yrkeskategorier som grund för att det gemensamma uppdraget kan bedrivas i nya former. Den personal som finns idag är en resurs att strategiskt utbilda vidare för framtiden. Det arbetet ska bedrivas utifrån riktade prioriteringar, där förskolan står först och bör bedrivas i enlighet med GR:s arbete med Branschråd förskola.

Uppdrag:

3.5.3 Minska gapet mellan nuvarande värderingar och organisationens önskade värderingar. Varje organisatorisk enhet ska planera och genomföra 2-3 aktiviteter som utvecklar organisationskulturen i önskad riktning.

Status

 Avslutad

Kommentar

Enheter hade ett gott utfall i kulturundersökningen och har arbetat vidare utifrån det goda utgångsläget. Alla

chefer arbetar med kulturen på arbetsplatsen. Alla beskriver inte 2-3 aktiviteter kopplade till organisationskultur men de som har gjort det verkar haft en positiv effekt av sina insatser.

Aktiviteterna har i de flesta fall bestått av diskussioner, överenskommelser och uppföljningar på APT av det man identifierat som önskvärd kultur. Andra exempel är introduktionsprogram för nyanställda samt förväntansdokument till alla anställda.

Utveckling av tillitsbaserad styrning kommer att ersätta detta under 2019.

Uppdrag:

3.5.4 Stärka kommunens varumärke och tydligare marknadsföring. Varje enhet ska identifiera och utveckla 2-3 bevispunkter som visar att enheten lever upp till Ale kommuns varumärkeslöfte. "Lätt att leva"

Status

❌ Avslutad med avvikelse

Kommentar

I januari 2018 återupptogs arbetet med organisationskultur, varumärke och vision under sektorns chefsdagar. Arbetet har inte varit i fokus under hösten.

Exempel på bevispunkter som förskolor arbetat med

- Undervisning på förskolan i fokus med stolta pedagoger.
- Bygga goda relationer, förhållningssätt och serviceanda till brukare/inom och utanför organisationen.
- Professionellt förhållningssätt.
- Utveckla vårt VFU-arbete med högskolorna för att ta vara på "ny arbetskraft"
- Arbetskläder med Ale kommuns logga på.
- Vara flexibla till vårdnadshavare för att göra vår verksamhet öppen och tillgänglig utifrån brukare behov.

Exempel på bevispunkter som skolor arbetat med

- Tydlig information och kommunikation med elever och vårdnadshavare via Unikum.
- Aktivt arbete för att öka elevernas delaktighet och inflytande över sitt eget lärande.
- Aktivt arbete för att utveckla samverkansformer såväl med vårdnadshavare som inom enheten till exempel mellan ämneslärare, elevhälsoteam och fritidshem.

4 Basverksamhet

4.1 Verksamhetsmått

Förskola

Antalet barn i kommunal förskola i Ale är något färre än budgeterat, men följer den prognos som gjordes tertial 2. Totalt antal barn som bor i Ale är 22 färre än vad som budgeterades inför 2018.

Grundskola

Antal elever i Ales kommunala grundskolor blev för 2018 ungefär som budgeterat, 9 färre barn i årskurs 7-9. Totalt antal elever som bor i Ale var 16 färre än budgeterat, men stämmer väl överens med den prognos som gjordes tertial 2.

Fritidshem

Antalet barn i Ales kommunala fritidshem är för 2018 ungefär som budgeterat, antal barn som bor i Ale och går på fritids är något färre än budget.

Grundsärskola

Antal inskrivna elever i grundsärskolan från annan kommun har ökat med en helårselev och en halvårselev jämfört med budget. Under senare delen av hösten skrevs ytterligare två elever boende i Ale in, vilket endast påverkar helårsutfallet marginellt, däremot kommer förändringen synas 2019.

Modersmål och studiehandledning

Antal elever som har modersmålsundervisning förväntades i rapporten för tertial 2 bli något högre än budget, men en del av modersmålsundervisningen kom igång sent på terminen på grund av vakanser och därför syns inte ökningen på årsgenomsnittet.

Antal elever som har studiehandledning var några fler än budget.

Gymnasium

Antal gymnasieelever är lägre än vad som budgeterats, men stämmer väl överens med prognosen som gjordes tertial 2.

Gymnasiesärskola

Den ökning i av elever i gymnasiesärskolan som syntes i prognosen för tertial 2 stämde inte då det fanns några felaktigt inskrivna elever. Antalet elever i gymnasiesärskolan 2018 överensstämmer med budget.

Komvux

För vuxenutbildningen fanns inte budgeterade elevtal. Elevtalen är något högre för 2018 jämfört med den prognos som gjordes tertial 2.

Verksamhet	Verksamhetsmått	Utfall 2017	Utfall 2018	Budget 2018
Barnomsorg, barn 1-5 år	Antal barn i kommunala förskolor i Ale	1 570	1 619	1 630
	varav sålda platser	3	3	2
	Antal barn i pedagogisk omsorg, kommunal i Ale	64	52	55
	Antal barn i fristående förskoleverksamhet	155	155	150
	Antal barn i kommunal verksamhet i annan kommun	8	5	13
	Summa Alebarn		1 793	1 826

Verksamhet	Verksamhetsmått	Utfall 2017	Utfall 2018	Budget 2018
Grundskola Förskoleklass - årskurs 9	Elever 6-12 år			
	Elever i kommunala skolor i Ale, F-6	2 674	2 789	2 789
	- varav från andra kommuner	75	88	79
	Köpta platser F-6	234	238	230
	- varav Ale-elever F-6 i fristående verksamhet	209	207	212
	- varav Ale-elever F-6 i kommunal verksamhet i annan kommun	26	31	18
	Summa Ale-elever 6-12 år	2 834	2 939	2 940
	Elever 13-15 år			
	Elever i kommunala skolor i Ale, årskurs 7-9	988	1 032	1 041
	- varav från andra kommuner	39	52	41
	Köpta platser 7-9	172	164	160
	- varav Ale-elever 7-9 i fristående verksamhet	151	147	147
	-varav Ale-elever 7-9 i kommunal verksamhet i annan kommun	21	18	13
	Summa Ale-elever 13-15 år	1 122	1 145	1 160
Summa Ale-elever totalt	3 955	4 084	4 100	
Fritidshem	Antal barn på kommunala fritidshem i Ale	1 749	1 792	1 789
	- varav sålda platser	36	48	44
	Köpta platser	184	180	187
	- varav Alebarn på fritidshem i fristående verksamhet	175	175	180
	- varav Alebarn på fritidshem i kommunal verksamhet i annan kommun	9	6	7
	Summa Alebarn	1 896	1 924	1 932
Grundsärskola	Antal barn i kommunal särskola i Ale	34	35	33
	-varav sålda platser	1	2	0,5
	Antal integrerade särskole-elever (Ingick i raden ovan för 2015 och 2016)	7	6	6
	Köpta platser	1	2	3
	Summa Ale-elever i särskola	41	42	41,5
Modersmålsundervisning och studiehandledning	Elever som har modersmålsundervisning	519	520	520
	Elever som har studiehandledning	115	124	120
Gymnasium	Antal elever i Ale gymnasium IM	93	80	83
	-varav elever från andra kommuner	4	7	4
	Köpta platser	1 063	1 083	1 109
	Summa Ale-elever i gymnasium	1 152	1 157	1 188

Verksamhet	Verksamhetsmått	Utfall 2017	Utfall 2018	Budget 2018
Gymnasiesärskolan	Ale-elever i gymnasie-särskolan (köpta platser)	27	29	29
Komvux	Antal på gymnasial och grundläggande nivå (omräknat till heltidsplatser)	71	52	
	-varav sålda platser		4	
	Köpta platser		32	
	Antal elever på SFI	175	126	
	-varav sålda platser, SFI		2	
	Köpta platser SFI		32	

5 Ekonomisk analys

5.1 Analys och förslag för framtiden

Analys

Utbildningsnämndens bokslut för 2018 uppvisar ett positivt resultat på 2 772 tkr. För utbildningsnämnden som helhet är det en positiv utveckling jämfört med 2017 års resultat med ett underskott på cirka 16 mkr. Bakom det positiva utfallet återfinns stora skillnader mellan de olika verksamhetsområdena och då framförallt har kärnverksamheten, förskola och skola fortsatt stora underskott att hantera som ingångsvärde för 2019.

Det som inverkat kraftigt på utfallet och som till viss del förklarar skillnaderna mellan budget och utfall på både intäktssidan och kostnadssidan är de statsbidrag som kommunen erhållit under året och som inte var kända vid tidpunkten för beslutad budget. Det rör sig både om statsbidrag där kommunen utifrån förutbestämda kriterier tilldelas ett belopp för rekvisering men också statsbidrag där ansökningarna blivit beviljade med högre belopp än vad ansökan avsåg. Detta förklarar till viss del också snedvridningen mellan de olika verksamhetsområdena där framförallt gymnasieskolans statsbidrag vida överstigit förväntade nivåer. Det bör dock nämnas att uppskattningen av kostnad för köpta platser gymnasiet under året varit för hög vilket när utfallet nu är fastställt medverkat till ett förbättrat resultat.

Utbildningsnämnden har under 2018 hanterat kostnader som inte varit budgeterade. Merparten av dessa medför att internservice som motpart har kunnat tillgodoräkna sig motsvarande intäkt som en resultatförbättrande post. Detta rör dels kostnader för lokalytor som av hälsomässiga skäl inte kunnat nyttjas men även kostnader kopplat till måltidsverksamheten där sektor utbildning, kultur och fritid och internservice har olika bilder av vad som var överenskommet inför 2018. Ökade måltidskostnader står för drygt 3 mkr av utbildningsnämndens underskott. Kostnader för tomställda lokaler motsvarar för 2018 drygt 1,5 mkr.

Ovan nämnda kostnader till trots så är största delen av underskottet ändå kopplat till den verksamhet som bedrivs och det faktum att de två stora verksamheterna inte lyckats med anpassningarna till de ekonomiska förutsättningarna. Nyckeltalen avseende personaltäthet inom både förskolan och skola har försämrats jämfört med föregående år, vilket visar att anpassningar genomförts. De pengar sektor UKF tilldelades i ökning 2018 gick inte till personalförstärkande åtgärder utan de har istället täckt upp andra kostnadsposter. Målet är att den utredning som Ensolution gör på uppdrag av sektor UKF kring kostnad per elev skall tydliggöra hur kostnaderna fördelas och vad Ale kommun får ut av sin resursfördelningsmodell i relation till liknande kommuner och riket som helhet.

Nettokostnader per verksamhet

Ledning och nämnd gör för 2018 ett mindre överskott men en ökning av semesterlöneskulden drog ner resultatet med cirka 1,5 mkr. Värt att nämna är att avgiftskontrollen för barnomsorgsavgift ökat intäkterna med cirka 0,5 mkr och kostnaderna för IT-licenser har en positiv avvikelse på cirka 1 mkr. Båda posterna har dock kostnader på annat håll, avgiftskontrollen finansierar en tjänst som bekostas av förskolan och licenskostnader för IT har kostnadsförts på andra ställen än där budgeten lagts.

Elevhälsa, särskola och modersmål har ett överskott på cirka 3 mkr för 2018. Den huvudsakliga orsaken är ökade intäkter för sålda platser inom grundskolan samt mindre kostnader än budgeterat för köpta platser inom både grundskolan och gymnasieskolan. Elevhälsan har via tillskott av statsbidrag samt vakanta tjänster ett överskott på cirka 0,5 mkr och modersmål gör även de mindre överskott vilket är kopplat till bemanningsproblematik med rätt kompetens och språkkunskaper.

Förskolans resultat är en negativ avvikelse gentemot budget på drygt 4 mkr. Resultatet är sämre än prognoserna visat men det beror på att extrakostnader för Nollhagens paviljonger belastat årets resultat vilket inte fanns med i tidigare prognos. Köpta platser förskola har högre kostnader än vad som budgeterats och beloppet motsvarar den extra tilldelningen till fristående förskolor för 2018 med anledning av lönerevision samt förskolans underskott. På enhetsnivå så är det överlag relativt bra budgetföljsamhet men några enheter har betydande problem att få tilldelade medel att räcka till ordinarie verksamhet dras därmed med större underskott.

Grundskolans har under hela 2018 haft en negativ prognos och utfallet för 2018 signalerar att det fortsatt finns arbete att göra för att nå en ekonomi i balans för verksamhetsområdet som helhet. Precis som på förskolan så

finns det enstaka enheter som står för en stor del av underskottet men där förklaringsmodellen ser olika ut för dessa enheter. Det finns endast en skola som har en budget i balans vid årets slut. Under hösten har dock flertalet enheter som under våren gick med kraftigt underskott nu vänt detta och har i slutet av året minskat sina personalkostnader och därmed skapat sig förutsättningar för att under 2019 hantera in organisation efter tilldelad budgetram. Som nämnts tidigare så är grundskolan belastad med högre kostnader än budgeterat för bland annat måltider och lokalkostnader. Delar av problematiken är hanterad inför 2019 med reglering av internhyran samt att utjänta lokaler betraktas som tomställda och resulterar därmed ingen kostnad under året. Måltidspriserna kommer även de efter diskussioner läggas på en nivå som motsvarar Göteborgsregionens snittpris för måltider vilket medför minskade kostnader på enhetsnivå.

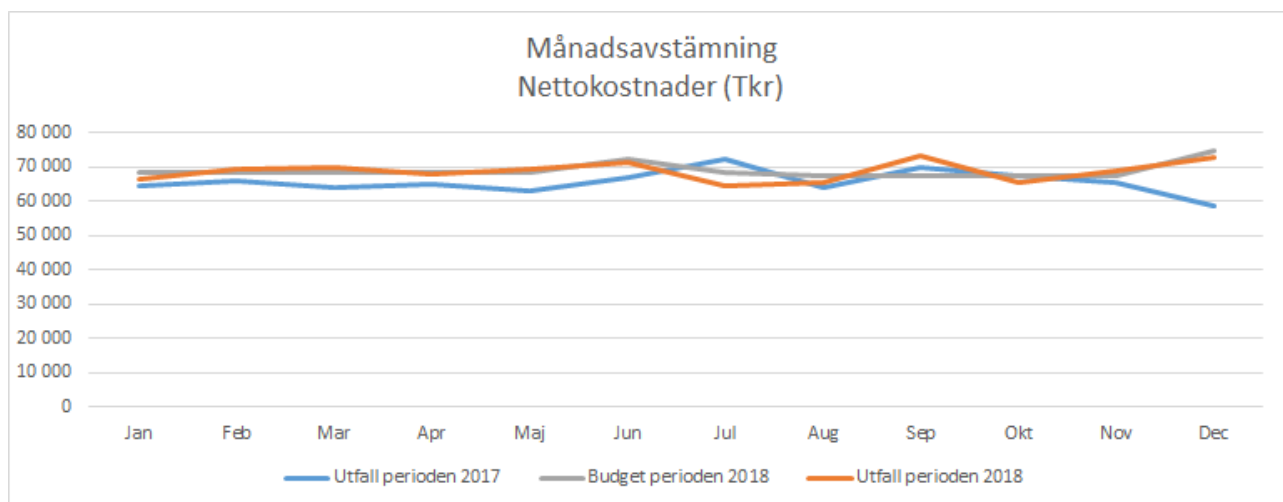
Av Gymnasieskolans överskott på drygt 9,2 mkr ligger merparten av summan på köpta och sålda platser. Del av ersättningen för nyanlända hänförs till elever på andra skolor än vårt eget gymnasium vilket gör att ersättningen från migrationsverket bokförs under köpta platser. Detta har medfört att intäkterna blev betydligt större än vad som var budgeterat. Kostnaden för köpta platser bidrar även denna till resultatet då antalet elever blev 26 st färre än vad som budgeterats. Ale gymnasium gör även de ett stort överskott vilket helt och hållet beror på större intäkter än beräknat. Största posten är ersättning från migrationsverket för nyanlända men även sålda platser för elever från andra kommuner bidrar till överskottet. Med facit i hand så har prognoserna varit för försiktiga gällande intäkterna från migrationsverket men försiktighetsprincipen grundar sig i tidigare bakslag från samma statliga myndighet.

Komvux resultat blev bättre än vad prognoserna visat under 2018. Förklaringen till detta är precis som för gymnasiet kopplat till statliga medel. Komvux är en komplex verksamhet med många osäkerhetsfaktorer kring både kostnader och intäkter och det var först i slutet av året som det med säkerhet gick att räkna hem det statsbidrag som beviljades under året.

Välkomstens överskott beror på ersättning från migrationsverket. Intäkterna skall normalt sett tillfalla de skolor som eleverna går på men under en utredningsperiod saknar eleverna skolplacering vilket innebär att intäkten bokförs på välkomsten.

Utvecklingsreserven har under året använts för att justera volymförändringar inom grundskolan och sarskolan. Kvarvarande medel används uteslutande för att täcka upp de underskott som uppstått inom framförallt förskola och grundskola.

5.1.1 Diagram - nämnd

5.1.2 Sammanfattande tabeller

Tabell nämnd (tkr)

Bokslut 2018 sammanställning

	Budget 2018	Bokslut 2018	Årsavv. 2018	Budget 2017	Bokslut 2017
VERKSAMHETENS INTÄKTER					
Bidrag	-33 075	-51 228	18 153	-39 338	-44 365
Försäljning av varor och verksamhet	-17 490	-21 065	3 575	-16 191	-14 112
Hyror och arrenden	0	0	0	0	0
Taxor och avgifter	-29 981	-30 948	967	-28 891	-29 018
Övriga intäkter	-201 262	-204 917	3 655	-190 250	-206 516
SUMMA INTÄKTER	-281 808	-308 158	26 350	-274 670	-294 011
VERKSAMHETENS KOSTNADER					
Bidrag och transferringar	0	324	-324	330	383
Material/köpt verksamhet	205 558	192 967	12 591	201 565	192 873
Lokaler	127 700	129 678	-1 978	122 449	122 846
Personal	471 723	494 936	-23 213	446 374	474 405
Kapitalkostnader	8 247	6 717	1 530	7 844	6 903
Övrigt	294 472	306 655	-12 183	267 195	283 666
SUMMA KOSTNADER	1 107 700	1 131 279	-23 579	1 045 757	1 081 075
VERKSAMHETENS NETTOKOSTNADER	825 892	823 120	2 772	771 087	787 065
VERKS NETTOKOSTN EFTER PROG JUST	825 892	823 120	2 772	771 087	787 065

Nettokostnader per verksamhet UBN (tkr)

Nettokostnader per verksamhet UBN 2018

	Budget 2018	Bokslut 2018	Årsavv. 2018	Budget 2017	Bokslut 2017
Tkr					
BESLUTS/VERKSAMHETSOMRÅDEN					
Leding och Nämnd	28 189	27 795	393	27 647	24 499
Elevhälsan, särskolan och modersmål	56 529	53 455	3 074	52 411	54 117
Förskolan	208 325	212 549	-4 223	196 284	194 936
Grundskolan	381 942	395 137	-13 195	360 777	375 671
Gymnasiet	130 983	121 696	9 287	123 721	121 365
Komvux	12 426	11 861	564	10 247	12 531
Välkomsten	783	628	156		3 944
Övrigt	6 716		6 716		2
NETTOKOSTNADER	825 892	823 120	2 772	771 087	787 065

Investeringar detaljerad (tkr)

Investeringsrapport 2018 detaljerad helår

	Budget 2018	Bokslut 2018	Årsavv. 2018
Investering			
Övrigt	5 000	4 272	728
Netto	5 000	4 272	728

6 Personalanalys

6.1 Kommunens anställda

6.1.1 Antal anställda

Antal anställda

Antal anställda	2018-12-31	2017-12-31	Skillnad
Antal tillsvidareanställda,	886	839	47
-varav kvinnor i %	83 %		83
-varav män i %	17 %		17
Antal heltidsanställda	824		824
Antal deltidanställda	62		62
Antalet tidsbegränsat anställda (månadsanställda vikarier)	179	181	-2
Antal arbetade timmar (timanställda)	4 247,95		4 247,95
-varav kvinnor	3 547,75		3 547,75
-varav män	700,2		700,2
Årsarbetare			
-månadsavlönade	766,72	752,09	14,63
-timavlönade	18,94	47,71	-28,77
Totalt	785,67	799,8	-14,13

Personalsiffror gällande antal anställda beskriver en ögonblicksbild per den 31 december 2018.

Antal anställningar är det antal anställningar som är registrerade med aktuellt ansvar som huvudkonto i grundanställningen.

Årsarbetare avser arbetad tid för 1 januari till 31 december 2018. Underlaget genereras utifrån arbetad tid på grundanställningens huvudkonto.

Vikarier i förskolan via bemanningsenheten finns inte med i ovanstående siffror.

6.2 Sjukfrånvaro

Sjukfrånvaro statistik gäller 1 januari till 31 december 2018. Underlaget genereras av frånvaro som rapporterats på grundanställningens huvudkonto.

6.2.1 Sjukfrånvaro i procent

Volymtal	2018-12-31	2017-12-31	Skillnad
Sjukfrånvaro i % av ordinarie arbetstid	6,62	7,30	-0,68
Sjukfrånvaro, kvinnor	7,17	7,91	-0,74
Sjukfrånvaro, män	4,02	4,48	-0,46
Ålder - 29 år	6,24	6,95	-0,71
Ålder 30 - 49 år	6,36	7,87	-1,51
Ålder 50 -	7,26	7,45	-0,19
Korttidssjukfrånvaro 1-14 dagar i relation till ordinarie arbetstid	2,9	2,82	0,08
Varav sjukfrånvaro 60 dagar eller mer	40,83	42,91	-2,08

6.3 Analys och förslag för framtiden

Antalet anställda i sektorn har ökat med 45 personer i december 2018 jämfört med december 2017, det är tillsvidareanställningarna som har ökat medan antalet tidsbegränsade anställningar är ungefär samma antal som föregående år. Antalet anställningar har ökat ungefär lika mycket i förskolan och i grundskolan på grund av ökat barn- och elevantal. Även inom modersmålsenheten har antalet anställda ökat. Antal årsarbetare har dock minskat jämfört med föregående år, främst inom förskoleverksamheten och central administration.

Den totala sjukfrånvaron har minskat jämfört med samma period föregående år. Korttidsfrånvaron är i stort sett oförändrad, medan långtidssjukfrånvaro över 60 dagar har minskat. Även mellan åren 2016 och 2017 minskade sjukfrånvaron. Sjukfrånvaron har minskat inom alla verksamhetsområden, men korttidsfrånvaron har ökat något i förskolan jämfört med föregående år.

Förskoleverksamheten har en minskad sjukfrånvaro på en procentenhet, men det finns både förskolor med stora ökningarna och stora minskningar. Hög arbetsbelastning anges ofta som orsak till hög sjukfrånvaro. Att skapa en större likvärdighet mellan förskolorna avseende barngrupper, personaltäthet, kompetens och ett likvärdigt systematiskt arbetsmiljöarbete mellan förskolorna är viktigt för att förbättra kvalitén och arbetsmiljön i kommunens förskoleverksamhet.

Även inom skolan och övriga verksamhetsområden finns variationer både mellan enheter och vid jämförelse mellan åren, men skillnaderna är vanligtvis inte lika stora som i förskoleverksamheten.

7 Underskrift

Namnförtydligande

Åsa Ericson, sektorchef